REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 48. Brașov, Vinerĭ 1 (14) Martie. 1902.

Turnu Vavilonului.

II.

Când d-l Ioan Mihu a sulevat cestiunea „revisuirei“ programului nostru național, gândintu-s'a óre la starea interióră a partidului nostru, gânditu-s'a măcar la neînțelegerile, ce domnesc între conaționalii sĕi dela Orăștie?

Nu s'a gândit. Și acésta o constată însu-șĭ, când începe espunerea „părerei sale *private*“ cu cuvintele: „După mine, *decă este vorba a începe o acțiune politică* cu óre-care sorțĭ de isbêndă, primul lucru, ce se impune este o revisuire etc. etc.“

D-l Mihu are în vedere decĭ casul, când partidul ar voi sĕ încépă o „acțiune politică“ și pentru acest cas vine a-șĭ espune părerea. Dér crede d-sa, că partidul nostru în timpul de față séu într'un timp mai apropiat — după tóte câte le-a suferit și câte a trebuit sĕ străbată în cei dece anĭ din urmă—este pregătit a întreprinde acțiunĭ marĭ politice? Il ținem pe d-l Mihu mult mai deștept, decât sĕ putem admite așa ceva.

Nu s'a întreprins la 1892 o „mare acțiune politică“ fără de pregătirea cuvenită? Și ce resultat a avut? Unde ne-au dus partidul și în ce hal l'au adus cei-ce ne asigurau sus și tare, că cu memorandul vor cuceri o lume întrégă? Ce s'a ales din „triumfurile“ anunțate cu literele cele mai gróse prin organul lor „autorisat“?

D-l Mihu și-a impus și atuncĭ reserva obicĭnuită. Se scie însĕ atât, că n'a fost nicĭ dênsul pentru o acțiune grăbită. Ei bine, cum vine același Mihu la dece anĭ, după desastrele, ce le-a suferit partidul și după ce acesta de aprópe opt anĭ este împiedecat în libera sa funcționare, cum vine, dicem, sĕ preconiseze în astfel de împrejurărĭ érășĭ o „acțiune“ fără de pregătire?

Un advocat, care n'a întrat în viața practică numai de erĭ de alaltăerĭ, un om cu alte multe esperiențe și cunoscințe, ca d-l Mihu, și-ar puté óre imagina sĕ fie posibil a-se pune în lucrare o „acțiune politică“ a partidului nostru, pe câtă vreme nu va fi restabilită încrederea, autoritatea și disciplina din sînul lui, atât de mult sdruncinate în anii din urmă, cu alte cuvinte, până ce nu va deveni fapt împlinit reculegerea lui interióră?

Nicĭ că mai trebue sĕ dicem un cuvênt. Cu proiecte de revisuirea programului și de tactica parlamentară orĭ estraparlamentară nu se vor puté restabili nicĭ-odată legăturile de încredere și de solidaritate sdruncinate în popor.

De ce cu tóte astea d-l Mihu, care vré sĕ trécă de om cumpĕnit și înțelept, nu ține sémă de aceste, de ce vine cu scrisórea sa, nerumegată în partea ei politică, sĕ dea hrană acelor nenorocite pornirĭ, carĭ tind a băga cât mai de grabă partidul nostru național érășĭ în foc, înainte de a'șĭ fi concentrat forțele sale risipite?

Adecă ce ne apasă pe noi programul național, orĭ urgia intoleranței adversarilor noștri?

Sunt douĕ-decĭ și unu de anĭ, de când ne-am grupat în solidaritate în jurul acestui program. Am avut în cei dece anĭ dintâiŭ din Bănat și ținuturile ungurene pe d-nii Vincențiu Babeș, Traian Doda, Petru Truța, deputațĭ naționalĭ în dietă pe basa programului nostru din 1881. De ce atuncĭ nu i-a venit în minte nimĕnui, nicĭ chiar atot puternicului Tisza Coloman sĕ tragă la îndoiélă îndreptățirea legală și constituțională a acestor ablegațĭ ai partidului nostru?

Și la ce țîntesce planul de revisuire al d-lui Mihu?

Care este scopul ce-l urmărim noi în lupta nóstră pentru egala îndreptățire națională de sute de anĭ: sĕ creăm cariere de deputațĭ ómenilor noștri, carĭ au învĕțat în școlile ungurescĭ, orĭ sĕ ne apĕrăm individualitatea nóstră națională, amenințată pe tótă linia de sus până jos, în viéța publică politică în administrație, în justiție, în tóte aședămintele publice din țéră, pe terenul școlar, bisericesc ca și în viéța culturală și socială?

Ce însemnéză subtilitățile de felul celor ce le debitéză fruntașul dela Vinerea, cărora le dă aparența a fi iscusite, căcĭ ar fi, dice, motivate de „esigențele unei politice mai realistice“, când adversarii noștri de mulțĭ anĭ deja nu-șĭ mai bat capul cu astfel de mĕrunțișurĭ și ni-o spun verde, că nu ne recunosc nicĭ o îndreptățire *națională*, ci pretind sĕ ne manifestăm patriotismul numai și numai prin a-ne supune necondiționat dictatului lor?

Étă realitatea realităților! Și d-l Mihu, decă crede, că prin ciocârtire de programe, s'ar puté afla punctul de mijlocire între aceste contraste ale unei desvoltărĭ cu totul opuse, atuncĭ se înșélă amar.

A crede, că prin acomodare estremă s'ar puté lua din mâna adversarilor arma, cu care ne suspiționéză mereu lealitatea și patiotismul nostru, lămurit și clar ca lumina sórelui, este o curată copilărie. Cine mai mult ca Sașii ardelenĭ s'au străduit sĕ îndulcéscă guvernele ungurescĭ în diferite periode, până ce au părăsit orĭ-ce postulat național de sine stătător, chiar și pe acela al revisuirei legii naționalităților, și s'au pus cu programul lor „întru tóte“ pe basa legilor esistente — și ce au esperiat și esperiéză în urma acésta? Nu sunt timbrațĭ adĭ mai mult ca odinióră de „dușmanĭ ai patriei“, „pangermanĭ“ etc?

Ne surprinde, că d. Mihu nu ține sémă de trecutul nostru istoric, căcĭ atuncĭ trebuia sĕ-șĭ reamintéscă, că deja pe vremurile cruntei iobăgii, când nu era pomenire măcar de „acțiunĭ politice“, Românii erau calumniațĭ ca dușmanĭ ai țĕrei.

In genere vedem cu durere, că generația de adĭ — și dimpreună cu ea d-l Mihu, ca tînĕr mai bĕtrân, — pare a fi pierdut cu totul firul istoric al luptelor nóstre. Parcă tótă viéța, desvoltarea și menirea nóstră și-ar fi luat începutul numai cu douĕ-decĭ, trei-decĭ de anĭ înainte!

Resumând cu puține cuvinte cele dise mai sus, ajungem la resultatul, că debutul d-lui Mihu nu e nou — „Alles schon dagewesen“,— apoi, că e fórte regretabil în aceste momente, căcĭ, mărturisim, la altceva ne-am fi așteptat dela un bărbat ca d-sa, căruia i-am atribuit mai multă maturitate politică.

E regretabil, fiind-că nu póte folosi nimic causei, dér îi póte strica mult ducênd apa la móra elementelor nedisciplinabile, carĭ trăiesc din mână în gură și consideră politica, disă „națională“, mai mult ca un mijloc de a-se scóte pe sine la ivélă și de a face haz și distracție unor gură-cască, carĭ le admiră genialiatea.

Admitem că d-l Mihu șĭ-a espus părerea sa în tótă seriositatea la rugarea unuia din membrii redacțiunei nouei foi din Orăștie. Admitem și mai mult, că atuncĭ când a compus scrisórea sa nu s'a gândit, că ea va fi publicată, căcĭ la din contră multe pasage subliniate din ea trebuiau sĕ fiă cel puțin altfel formulate.

Póte că a voit sĕ vină în ajutorul celor dela „Lilbertatea“, carĭ luându-șĭ din început un avênt prea cutezat, deja în câte-va sĕptĕmânĭ șĭ-au pierdut cu totul echilibrul și au ajuns sĕ nu mai scie ce anume plan urmăresc. Ei bine, d. Mihu nu le-a ajutat cu nimic prin aceea, că șĭ-a publicat părerile sale private în fóia lor, ci a contribuit numai ca confusiunea sĕ devină și mai mare.

Intr'aceea cei cu politica de acomodare dela Sibiiu și Arad au făcut mare tărăboiŭ cu enunciațiunea d-lui Mihu, așa că îl vor fi pus și pe d-sa pe gândurĭ.

Și étă, că în mijlocul atâtor proiecte de „acțiune“, „de organisație“ și de „tactică“ câte au rĕsărit și rĕsar acum ca ciupercile aprópe dilnic, suntem în pericul a ajunge pe urmele Chaldeilor și a avé înaintea „Casei naționale“ — *Turnul Vavilonului!*

Închiderea corpurilor legiuitóre române. Alaltăerĭ, Marțĭ, s'a închis sesiunea actuală a corpurilor legiuitóre române. Mesagiul de închidere face amintire de budgetul echilibrat, ceea-ce e o nouă dovadă, că România e hotărîtă a urma politica de reculegere economică, ce s'a inaugurat în primăvara trecută. Direcțiunea acésta a permis a-se aduce o dréptă ușurare a contribuabililor, reducênd impositul imobililor urbane. Strîns legată de budget este legea generală a pensiunilor. Prin votarea legilor financiare propuse de guvern, s'a regulat restul de deficite ale ultimilor anĭ și s'a repus tesaurul public în starea normală, în care trebue sĕ rĕmână în viitor. Administrarea averilor bisericescĭ — dice Mesagiul — s'a aședat pe basa solidă a rĕspunderei; s'a votat o lege a meseriilor, care asigură desvoltarea temeinică a unei părțĭ a muncei naționale. In fine Mesagiul imploră grația divină, ca sĕ reverse binecuvêntarea sa asupra României și sĕ nu înceteze a-o ocroti.

Dieta ungară a sfîrșit în ședința de alaltă-erĭ desbaterea budgetului de interne și a început desbaterea budgetului ministeriului de agricultură.

Proclamația studenților rușĭ. Studenții rușĭ și-au espus într'o proclamație postulatele lor. Ei pretind inviolabilitatea libertății personale, libertatea pressei, libertatea consciinței, responsabilitatea personală a funcționarilor din administrație, libera frequentare a școlelor superióre de fete, egala îndreptățire națională, dreptul muncitorilor de a face grevă. Proclamația încheie ast-fel: „De óre-ce actualul sistem de guvernament nu-l aflăm potrivit pentru realisarea acestor reforme, ne adresăm tuturor minților luminate din Rusia și-i avertisăm, că a *sosit momentul convocării legislațiunei.* Suntem decișĭ, ca pentru acest program politic general, sĕ luăm posiție și în stradă, și declarăm, că *unițĭ cu muncitorii vom realisa cu forța acest program*“.

Congresul studențesc și Ungurii.

Triumful studenților românĭ dela congresele din Turin și Paris, i-a băgat în gróză pe șoviniștĭ și acuma alérgă la mĕsurĭ desperate teroristice, pentru-ca studenții românĭ sĕ nu îndrăsnéscă la congresul, ce se va ținé în Budapesta, a-șĭ ridica cuvêntul pentru drepturile naționale. Étă faimosul act al rectorului universității, Dr. *Vécsey*, relativ la studenții românĭ:

„Este o agitație nepatriotică, decă acei cetățenĭ ungarĭ, carĭ sunt de limba românéscă, cu tóte că se bucură de binefacerile universității ungurescĭ, vor sĕ ia parte la congresul studențesc, nu în rêndurile tinerimei din patrie, ci în secția strĕinilor așteptațĭ ca óspețĭ la acest congres și sĕ caute a demonstra contra legilor și a păcii țĕrii ospitaliere. Avertisez serios pe agitatorii (!) supușĭ jurisdicțiunei disciplinare a senatului universitar, că nu li-se vor tolera uneltirile și că dela universitate se vor esclude toțĭ infidelii(!), carĭ oferindu-se strĕinilor, vor produce disonanță în rêndurile tinerimei națiunei și carĭ ațîță ura de rassă“

(ss. Rectorul universității din Budapesta Dr. Vécsey Tamás, consilier de curte.)

Este interesant a afla și câte o voce din pressa unguréscă asupra acestei cestiunĭ:

Étă ce scrie „E—s“.

„Tinerii universitarĭ românĭ din patrie, după o îndelungată chibzuială, au hotărît, că vor lua parte la congresul internațional studențesc, ce se va ținé în Budapesta.

„Hotărîrea și-o motivéză cu aceea, că congresul studențesc aicĭ în Budapesta va desbate statutele societății studențescĭ, numită „Corda Fratres“. Românii vréu, în oposiție cu Maghiarii, sĕ aducă la biruință principiul grupării pe naționalitățĭ. Acest principiu nu vré sĕ scie, că tinerii

aparţinětorĭ unei naţiunĭ pot sě locuéscă şi sě învețe în mai multe state politice.

„Maghiarii sunt aderenţiĭ principiului grupării după state, fără considerare la aceea, că fie-care, căreĭ naţiune aparţine.

„Tinerii românĭ din patrie, pentru realisarea planului lor, au desfăşurat o agitaţie criminală(?) şi o activitate diametral opusă datoriilor cetăţenescĭ şi patriotice.

„Eĭ s'au înscris în secţia românéscă din Bucurescĭ şi se sforţéză a recruta aliaţĭ contra colegilor lor maghiarĭ atât printre tinerii naţionalităţilor din patrie, cât şi printre studenţii statelor străine.

„Acţiunea de organisaţie a tinerilor românĭ întrece mult hotarul, la care trebue sě se opréscă orĭ-ce om, în care pe lângă ura cea mai înverşunată contra Maghiarilor, mai esistă o scânteie de cinste patriotică.

„Din punctul de vedere al intereselor unguresci, continuarea şi desvoltarea acestei acţiunĭ este egală cu *trădarea de patrie.*

„Nu se póte permite, ca aceia, pe carĭ patria ungurécă i-a încăldit şi crescut la pieptul sěu, sě vina acum ca nisce asasinĭ în potriva naţiunei şi tinerimei maghiare. Unul din membrii partidului guvernamental(?) independist şi 48-ist d-l Sebess Dénes va interpela în şedinţa de mâne guvernul în cestiunea acésta".

Mai vreţĭ comentar la aceste isbucnirĭ ale fanatismului şi urei de rassă?

Desastrul de lângă Meribogo.

Despre desastrul, ce l'au suferit Englesii lângă *Meribogo*, n'au sosit încă detalii. Se scie însě, că lupta s'a întêmplat în Transvaalul-de-sud, în 7 Martie, şi că Burii li-au aplicat aicĭ Englesilor o lovitură din cele mai marĭ, câte au îndurat ei până acum. Lordul *Methuen* nisuia cu armata lui de 1200 ómenĭ (după alte isvóre, mai mult de 2000) spre Lichtenburg, ca unindu-se cu armata generalului *Greenfeld* de vr'o 1300 ómenĭ sě atace pe *Delarey* sub póla munţilor Magalies. Delarey, ocolind pe Englesĭ, încă circula de-alungul graniţeĭ Transvaalului şi lângă Meribogo a surprins pe Methuen, atacându-l la spate şi la flancurĭ. Englesii nu se aşteptau la atacul acesta şi când se vědură isbiţĭ cu înverşunare de Burĭ, o panică teribilă îi cuprinse. Lupta a durat 7 óre şi s'a sfîrşit cu nimicirea armatei lui Methuen. După-ce căḑură forte numeroşĭ Englesĭ şi răniţii erau în număr mare, armata s'a predat lui Delarey, care a cuprins întréga tabără englesă, a luat tóte tunurile, muniţiile şi provisiile. Étă ce a raportat lordul *Kitchener* despre lupta acésta:

— „Carěle lui *Methuen* trase de boi, au plecat c'o óră mai curênd, decât carěle trase de catîrĭ. În ḑorii ḑilei inimicul a atacat fără de veste pe la spate armata. Prima încurcătură au causat'o *indigenii*, carĭ cu caii ce-i conduceau, au dat năvală peste transportul de bagaje tras de catîrĭ, tocmai când transportul voia sě se împreune cu carěle trase de boi. Incurcătura se transmise îndată şi la trupelor călărĭ. Burii, carĭ purtau uniforme-khaki, au zădărnicit nisuinţa ofiţerilor de a aduna trupele. Se produse de-odată *cea mai mare disordine* între trupe, şi trupele şi carěle trase de catîrĭ au luat'o la fugă. Burii i-au ajuns şi li-au tăiat calea. Artileria şi infanteria au dat dovadă de mare curagiŭ. Infanteria nu s'a predat până când nu věḑu, că resistenţa e zadarnică. *Trupele lui Delarey purtau aprópe tóte uniforme englese.* Imprejurarea acésta a făcut imposibil, ca infanteria sě-i deosebéscă de trupele englese. Forţele inimicului erau de peste 1000 ómenĭ cu 2 tunurĭ. Comandanţii lor erau *Delarey, Kemp* şi alţii. Pe *Methuen*, pe care l'au věḑut mai pe urmă, *îl îngrijiau Burii în propria lui trăsură.* Din telegrame private m'am informat, că *lui Methuen i-s'a fracturat piciorul.* Sper, că trupelor auxiliare, ce le-am trimis, le va succede a întórce acolo situaţia spre bine."

După Kitchener aşa-dér boii, catîrii şi uniformele englese, ce le purtau Burii, sunt de vină pentru desastrul îndurat de Englesĭ.

Foile englese pretind, ca guvernul s'o rupă odată cu politica tăinuirii şi sě spună, care e adevěrata situaţie în Africa-de-Sud.

O telegramă din *Amsterdam* spune, că pierderile Englesilor în lupta acésta sunt mult mai marĭ, decât acelea pe carĭ le-a publicat ministrul de rěsboiŭ. La finea sěptěmânei trecute a mai fost o luptă, în care tot Burii au eşit biruitorĭ. Despre lupta acésta n'au sosit încă amĕnunte.

*

După o telegramă mai nouă din Londra, armata englesă din Africa-de-Sud a avut până acum următórele pierderĭ: au murit 995 ofiţerĭ şi 19.500 soldaţĭ; au fost răniţĭ şi deveniţĭ invaliḑĭ 2832 ofiţerĭ şi 65.869 soldaţĭ. Cu totul: *79.196 ómenĭ.* — Pierderea ar fi mai mare, decă Burii n'ar fi liberat 372 ofiţerĭ şi 8819 soldaţĭ, pe carĭ îi prinseră.

SCIRILE DILEI.

— 28 Februarie. v.

Membrii Academiei romăne se vor întruni la 1 Martie pentru a proceda la alegerea a trei membri, unul în secţiunea sciinţifică în locul lui Nic. Creţulescu, decedat şi doi în secţiunea istorică în locul lui Urechiă şi Maniu. Candidaţii pentru secţiunea istorică sunt domnii: Dr. N. *Iorga*, Dr. *Onciul* şi Dr. Ioan *Mihalyi* de Apşa, ér pentru secţia sciinţifică: Dr. Ioan *Cantacuzino.*

Societatea internaţională studenţéscă la ministrul de finanţe. Comitetul societăţii internaţionale studenţescĭ s'a presentat ḑilele acestea — după cum scrie „M-g" — la ministrul de finanţe Lukacs, cerêndu-i sprijinul material. Ministrul a promis, că le va acorda sprijinul cerut. Fóia ungurécă relevéză, că s'au luat dispoşiţiile cele mai *energice*, ca la congres *sě nu se manifesteze nicĭ o aspiraţie a naţionalităţilor.* Este neîntemeiată scirea, că congresul s'ar ţiné la Bucurescĭ, căcĭ prin sprijinul guvernului fiind asigurată ţinerea congresului, nu mai este nicĭ un obstacol, care sě împiedece hotărîrea congresului din Paris, de a-se ţine anul acesta congresul la Budapesta. Sě-şĭ noteze bine — continuă numita fóie — studenţiĭ naţionaliştĭ, că studenţiĭ francesĭ, italienĭ şi ai altor naţiunĭ, carĭ întêmpină în mod permanent cu cele mai vii simpatii pe Ungurĭ(?) nu vor veni la Budapesta, ca sě schimbe harta Europei, ci ca sě desbată esclusiv numai cestiunĭ serióse de ale tinerimei. Putem prooroci de pe acuma naţionalităţilor, că vor fi cu desěvêrşire isolaţĭ cu planurile lor utopice (?) (federaţiunĭ latine, divisarea tinerimei).

„Arieşana". Ni-se scrie: Sciind, că se vor găsi şi între cetitorii „Gaz. Trans." mulţĭ, carĭ ar vré sě afle unele şi altele despre progresul realisat de „Arieşana" în anul acesta de gestiune, îmĭ iau voie, deşi cam târḑiu, sě vě comunic următórele: Adunarea generală s'a ţinut în 1 Martie în localul băncii, luând parte un numěr frumos de acţionarĭ. D-l preşedinte Iuliu *Bardoşi*, inspector reg. de şcóle în pensiune, a deschis adunarea printr'o vorbire potrivită salutând pe acţionarĭ şi esprimându-şi bucuria asupra progresului realisat în anul acesta. S'a constatat, că depunerile s'au urcat în anul acesta la 349,236 coróne faţă de anul trecut un plus de 49 mii cor. Venitul curat a fost 19,796 cor. 8 banĭ, de-asemenea cu ceva mai mult ca anul trecut. Acţionarii au luat la cunoscinţă atât raportul direcţiunei, cât şi cel al comitetului de supraveghiare presentat de preşedintele lui, d-l Simeon Pop, protopop. Puţină discuţie s'a încins în jurul împărţirei venitului curat, unde d-l Dr. V. Moldovan a propus ca institutul pe viitor sě destineze un % mai mare pentru scopurĭ de binefacere. Propunerea s'a primit. În locul rěposatului fost membru în direcţiune Ales. Pop Romanţian s'a ales prin aclamaţiune d-l advocat Dr. Eugen Pătăcean. S'au ales prin sorţĭ şi 3 membri în direcţiune, anume d-nii Silv. Moldovan, Dr. G. Popescu şi Constantin Cothişel, carĭ au fost realeşĭ. După finirea celorlalte agende administrative d-l preşedinte a închis adunarea, apelând din nou la conlucrarea tuturor factorilor întru prosperarea institutului. I-a rĕspuns d-l Dr. Pătăcean, mulţumind direcţiunii şi funcţionarilor pentru înţelépta conducere a băncii. Din suma destinată pentru scopurĭ filantropice, direcţiunea a dat pentru: 1) Scóla gr.-cat. din Turda 352 cor. 31 b.; 2) Protopopiatului Indol pentru procurarea de cărţĭ şcolare 60 cor.; 3) Infiinţândului spital stud. din Blaşiŭ 30 cor.; 4) Pentru masa studenţilor din Blaşiŭ, ce se va înfiinţa 25 cor.; 5) Sodalii din Turda 30 coróne; 6) Bisericei gr.-cat. din Silişte 10 cor.; 7) Masa stud. Braşov 10 cor.; 8) Şcólei com. Braşov 10 cor.; 9) Masa stud. Brad 10 cor.; 10) Bisericei gr.-cat. din Rĕşinarĭ 5 cor.; 11) Meseriaşii din Sibiiu 5 cor.; 12) Reuniunei pentru ajutorarea alienaţilor 5 cor. Mai amintesc, că „Arieşana" dă pentru depunerĭ 6%, ér ca ramĭ de operaţiune are escomptul de cambii, cambii hipotecare, împrumuturĭ pe hipotecă şi împrumuturĭ pe obligaţii cu cavenţĭ. — *Un óspe.*

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat: dela institutul de credit şi economii *„Parsimonia"* din Bran suma de *40 cor.* ajutor anual pro 1901/902. Priméscă Onorata direcţiune cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr.-or. române din Braşov.*

Take Ionescu şi „Egyetértés". Ḑiarul „Egyetértés" a scris mai deunăḑĭ despre conferenţa d-lui Take Ionescu ţinută la Ateneul din Bucurescĭ, în modul cum obicinuesc ḑiarele unguresci a scrie despre orĭ-ce lucru românesc. D-l Take Ionescu aflând despre acésta a adresat numitului ḑiar următórea telegramă: „In numěrul dela 28 Februarie al ḑiarului „Egyetértés" citesc estrasul conţinutului conferenţei, ce am ţinut'o la Ateneul din Bucurescĭ şi în care se ḑice, că am vorbit despre situaţia Românilor din Ungaria. Corespondentul D-vóstre v'a mistificat. Conferenţa mea a fost pur literară şi nu politică. Despre cestiunea română n'am vorbit. În cât pentru modul, cum D-vóstră îmĭ apreciaţĭ activitatea mea din România, eu sunt un aderent mult mai mare al libertăţii opiniei, decât sě mě supere chiar şi când aceea ar fi în defavorul meu". Ḑiarul „Egyet." publicând acéstă telegramă spune, că informaţiile le avuse din isvor romănesc „vrednic de încredere", ér despre declaraţia relativă la libertatea opiniei ḑice, că ia notă cu observarea, că acea este vrednică de un bărbat de stat modern.

Ateneul Român. Aḑĭ, Joi, 28 Februarie v. órele 8½ séra, d-l profesor Ilie *Bărbulescu* va ţine conferenţa sa: *„Idea latină la Românĭ în timpul şi înainte de Mihaiŭ Vitézul".* Vinerĭ, 1 Martie v. la órele 9 séra, d-l C. *Disescu* va vorbi despre *Domnia lui Bibescu-Vodă*, în folosul societăţii „Tinerimea Română".

Regele Angliei, care a petrecut multe şi frumóse ḑile în Francia, va visita Parisul înainte de a-se duce la Nizza.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Vlaicu-Vodă.

Dramă în cincĭ acte şi în versurĭ, de Alex. Davila.

S'a jucat în ḑilele trecute cu mult succes pe scena Teatrului Naţional. Subiectul e luat din epoca Basarabilor.

După-ce la 1330 Alexandru Basarab sdrobesce oştirile lui Carol Robert la Gherghiţa, după trei-ḑecĭ de ani, adecă la 1360 îi urméză în scaun Vladislav Basarab, poreclit de popor Vlaicu-Vodă.

Étă în ce situaţie se găsia ţéra pe timpul acesta: Vlaicu urméză politica tatălui sěu, rěsboindu-se necontenit cu Ludovic-cel-mare fiul şi succesorul lui Carol Robert. Ludovic neputêndu-l isbi de-a dreptul pe protivnicul Basarab, caută o cale piezişe; atacă Vidinul, cetatea lui Straşimir, ţarul bulgăresc, care ţinea în căsětorie pe o soră a lui Vlaicu. Acesta, deşi sub regenţa dómnei Clara, care fusese nevasta a doua a tatălui sěu şi decĭ era mama lui vitregă, fără sě ţie sémă de ordinile şi de vederile ei politice, îşĭ strînge óste, trece în Ardeal, arde Alba-Iulia crăiéscă şi pune mâna pe ducatul Făgăraşului. Dómnei Clara, care era ungurócă de neam şi de religiune catolică, nu-i pré convine acéstă nebăgare în sémă din partea fiului sěu şi-i înfrânge întru cât-va succesul isbândei, netrimiţêndu-i ómenĭ şi banĭ pentru continuarea rěsboiului, din care causă o parte din óstea lui Vlaicu fû înfrântă şi căḑu în luptă fratele lui, Voivodul Nicolae.

Profitând de situaţia critică a lui Vlaicu, dómna Clara încheie pace cu Ludovic şi se întăresce cu o garnisónă ungurécă la Curtea de Argeş. Acum ea e tare şi mare. Catolică înfocată, îşĭ aduce lângă ea şi un episcop catolic, încercând sě introducă în ţéră acéstă religie. Se înconjóră de străinĭ, pe carĭ îi aşeḑă prin dregătoriile cele mai înalte şi ast-fel acéstă femeie străină de neamul românesc, fără dragoste de pământ, conduce îngâmfată destinele ţěrii.

Aci se începe piesa d-lui Alex. Davila.

Boerii sunt nemulţumiţĭ, bîjbâesc în umbră şi nu se pot mira în destul de tăcerea lui Vlaicu. Acesta însě nu stă în nelucrare, după-cum se părea, ci cu o inteligentă diplomaţie îşĭ făuresce planurĭ prin carĭ sě înlăture pe dómna Clara.

Chiar intenţia autorului a fost de a-ne da dela început până la sfêrşit pe Vlaicu-Vodă *diplomatul*, şi nicĭ decum pe omul de luptă.

Pentru a scutura jugul Crăimei ungurescĭ, domnul se înconjóră de toţĭ duşmanii dómnei Clara şi se aliază pe sub ascuns cu Simon Stareţ Vucaşin, Kralul Serbiei, căruia îi şi făgăduesce de soţie pe Domniţa Anca, fiica d-nei Clara.

Planurile lui Vlaicu nu le scie decât Grue, un om de rênd, Român credincios şi harnic. Dómna Clara aude despre uneltirile ascunse ale lui Vodă şi plănuesce un omor. Incércă sě pue cuţitul în mâna lui Mircea, mai târḑiu Mircea-cel-bětrân, care acum era un băetandru şi făcea dragoste cu Domniţa Anca. Dómna Clara îi spune, că de nu-l va omorĭ pe Vodă, va pierde pe Anca, şi acesta nu numai că nu primesce, dér peste puţin ademenit de Vodă îi destăinuesce tótă uneltirea.

Ea însărcinéză cu omorul pe Pala, italianul, seidul ei. Incercarea însě nu reuşesce şi ucigaşii sunt omorîţĭ de boerii, pe carĭ Vlaicu îi pusese de straje la patul sěu.

In urma acestei nereuşite, dómna Clara e silită sě-şĭ plece capul şi Vodă ajunge ér stăpân deplin pe scaunul sěu.

A doua ḑi se fac serbărĭ de mulţumire, că Vodă a scăpat de mórte; se trag clopotele pe la tóte bisericile.

Dómna Clara încércă sě rěscóle poporul, dér nu reuşesce. Vodă îndemnat de Grue, condamnă la mórte pe conspiratorĭ, de unde după-ce poporul ucide pe tovarăşii dómnei Clara, dênsa scapă ca prin minune. Anca se rógă atuncĭ la Vodă pentru mamă-sa. Vodă îi ridică pedépsa cu mórte cu condiţie ca Domniţa Anca sě renunţe la iubitul ei Mircea şi sě devie soţia celui pe care i-l dă interesele ţěrii. Anca se învoesce şi dómna Clara e trimisă la mănăstire.

In timpul acesta sosesce la Curte solie sĕrbéscă şi cere pe Anca de soţie

Două dile va rămâne în Paris spre a visita pe d. Loubet.

Otrăvirile din Jebeliŭ. Cetitorii îșĭ vor fi aducênd aminte de otrăvirile descoperite mai anii trecuțĭ în comuna Jebeliu (Timiș). Mai multe țĕrance de acolo îșĭ otrăviseră bărbații. Sub titlul de mai sus cetim în „D. T. f. U“ următórele: „In Jebeliu încă nu s'a încheiat seria otrăvirilor. Acuma de curênd s'au denunțat érășĭ două femei, că și-ar fi omorît bărbații cu arsenic. La aceste otrăvirĭ mai próspete este amestecat érășĭ „farmacistul“ Chorin, care a furnisat femeilor otrava. Gendarmeria a pornit cercetarea“.

Tribunalele turcescĭ continuă a condamna în lipsă pe tóte neamurile Sultanului bănuite, că ar conspira în contra sa.

În interesul școlelor din Bihor.

I.

Cu plăcere am cetit în „Tribuna“ din Sibiiu în lunile trecute seria de articol întitulațĭ „Internatele și școlele din Beiuș“ scris cu multă căldură și iubire de nêm de d-l Vasiliu Ștefanica, director la școla civilă de fete din Beiuș. Din acei articoli se vede lămurit, cum că dênsul forte mult se intereséză de cultura, crescerea și fericirea nêmului. După ce prin argumente destul de puternice combate atacurile îndreptate în contra institutelor nóstre culturale, arată modul cum s'ar puté înbunătăți starea țĕranului nostru, care a ajuns acum la sapă de lemn. Spune, ce ar fi de făcut pentru înaintarea învĕțămêntului poporal și cum s'ar puté susține moralitatea și religiositatea, carĭ sunt în decadență în părțile acestea. Ér în n-riĭ 6 și 7 ai numitei foi atinge în general și sórta învĕțătorilor, carĭ sunt disprețuițĭ, deconsiderațĭ și rĕu dotațĭ în raport cu cualificațiunea lor. În fine atrage atențiunea celor mai marĭ și a inteleginței române asupra acestor stărĭ deplorabile.

Când cineva îșĭ ridică glasul în interesul învĕțătorilor, îĭ datorim mulțămită și recunoscință și cu deosebire atuncĭ, décă acel glas vine din partea unui bărbat atât de vrednic, ca dênsul, care ca director, profesor, preot și asesor consistorial sare în diaristică întru apĕrarea celor asuprițĭ și strivițĭ. Rugăm însĕ pe d-l V. St., ca acéstă bunăvoință arătată față de corpul învĕțătoresc nu numai în jurnale sĕ și-o manifesteze, ci sĕ bată la ușa celor din centru, sĕ-i trezéscă din somnul letargic în care de decimi de anĭ dorm în nelucrare; sĕ-șĭ spună acolo în Consistor părerea, planul ce este de făcut, pentru ca școlele nóstre poporale și sórta învĕțătorilor sĕ se înbunătățéscă și sĕ nu figureze plata de 300 fl. numai pe hârtie. Cu tótă puterea cuvêntului sĕ se întrepună pentru ridicarea învĕțămêntului poporal și sórta bieților dascălĭ, carĭ e atât de vitregă, căcĭ numai astfel îșĭ va câștiga merite neperitóre.

Numai atuncĭ putem spera, că cele scrise de dênsul, vor avé un resultat înbucurător.

„Drapelul“ în nr. 18 din luna trecută într'un articol de fond tractând despre visitarea canonică, spune lămurit, că s'a neglijat visitarea canonică și nu se mai fac visitațiunĭ canonice ca în trecut, deși acestea sunt de mare interes pentru poporul nostru. E adevĕrat.

Dér cum stăm cu visitarea școlelor, ce stă în legătură cu visitațiunea canonică? Destul de rĕu. Consistórele nóstre nu-șĭ bat capul cu formarea vre-unui plan de visitațiune, care sĕ producă între învĕțătorĭ emulațiune și sĕ-ĭ îndemne la muncă și zel, dér nicĭ de școle nu se îngrijesc cu de-adinsul. Din contră nu vine nicĭ vicar, nicĭ canonic sĕ cerceteze școlele, ca sĕ se convingă în fața locului despre starea învĕțămêntului și sĕrăcia învĕțătorilor. Nu fac pașii necesarĭ, ca sĕ stîrpéscă rĕul, ce amenință învĕțămêntul poporal românesc cu perire, și ca pe învĕțătorii demnĭ de laudă sĕ-ĭ remunereze.

Tótă sarcina visităriĭ școlelor cade asupra inspectorilor școlarĭ regescĭ, carĭ sciu sĕ-șĭ facă datorința în interesul maghiarismului, căcĭ pe învĕțătorii cei lipsițĭ și dibacĭ îĭ „mângăie“ și le stau întru ajutor, décă aceștia lucră conform dorinței lor Durere! astfel de învĕțătorĭ se află destui în Bihor. Afirmările acestea mi-le justifică esperiența, ce o-am câștigat în decurs de un pătrar de secol, de când lucru și ostenesc ca dascăl român pe terenul învĕțămêntului poporal.

Sciu, că I. Pr. Sa Ioan Mețianu ca episcop al Aradului înainte de asta cu două decenii a făcut visitațiune canonică prin Bihor, cu care ocasiune a cercetat multe școle. Ce impresiune plăcută a făcut acéstă visitațiune canonică atuncĭ, câtă bucurie și cât de mângăiat a rĕmas poporul după depărtarea sa, — acésta nu se pot descrie.

Am cunoscință și despre aceea, că canonicul gr. cat. M. Sa. Moise Neș, în aniĭ trecuțĭ a visitat mai multe școle din diecesă, însĕ în acéstă tendință salutară, după cum am primit informațiune dela locul competent, a fost împedecat prin vicarul general episcopesc. Ér vicarul român gr. or. V. Mangra, după visitarea câtorva școle din vicariatul sĕu, a încetat de a mai face visitațiune canonică. Despre d-nii protopopĭ nicĭ nu vorbesc, căcĭ aceia numai cu ocasiunea esaminărei rațiunilor bisericescĭ fac visitațiunĭ școlare, și atuncĭ pentru banĭ.

Ce sĕ dic apoi despre d-nii preoțĭ, ca directorĭ școlarĭ, carĭ în prima linie sunt chemațĭ a veghia și a lucra în interesul învĕțămêntului poporal. Cu întristare trebuie sĕ constatez acĭ, că dênșiĭ — onóre escepțiunilor — nu fac nimic, ba nicĭ órele prescrise din religiune nu le țîn, ci le încredințéză învĕțătorului destul de îngreunat cu celelalte obiecte de învĕțămênt. Sunt încă unii preoțĭ, carĭ îșĭ arógă și dreptul de dominațiune peste învĕțătorĭ, și pretind dela ei o supunere necondiționată. Între astfel de împrejurărĭ învĕțătorul devine sclavul preotului. Acéstă procedură condamnabilă tinde la servilism, care nicĭ când nu se póte uni cu buna cuviință și cu principiul bine înțeles al educațiunei. Pentru-că un învĕțător servil din copiiĭ încredințațĭ crescerei sale nicĭ când nu va puté cresce cetățenĭ liberĭ, activĭ, zeloșĭ și devotațĭ religiunei, națiunei și patriei lor, ér fetițele devenind mame, nu vor puté documenta lumii în față, că sunt descendentele străbunelor nóstre.

(Va urma.)

Miliardarii.

S'a scris în tóte diarele despre somtuosul prând oferit de miliardarii americanĭ principelui Enric al Prusiei.

Trei sute patru-decĭ de mii de francĭ! Acesta este prețul care a costat acel ospĕț și care întrece prețul ospețelor lui Lucullus.

Erau la masă o sută patru-decĭ de persóne, ceea-ce va sĕ dică, că s'a venit pe persónă două mii patru-sute de francĭ.

Acésta întrece tot, ce s'a vĕdut până acuma și trebue sĕ admirăm puterea stomacală, care e capabilă a consuma două mii patru sute de francĭ în vinurĭ, mâncărĭ ți țigărĭ.

Un miliard! Câțĭ sunt în America, carĭ posed un miliard? Mai puținĭ, decât ar crede cineva. Cei o sută patru-decĭ de convivĭ ai dineului nu erau toțĭ miliardarĭ.

Se crede, că omul cel mai bogat din lume a fost repausatul Li-Hung-Ciang. După dênsul bogăția cea mai mare este a unei femei din Chili, d-na Cousino, născută Goyenechea, care posedă mine de argint, de cupru, și cărbunĭ, o flotă și tot orașul de Lota pe cósta chiliană.

Primul între miliardarii americanĭ fu Astor, care se îmbogățì din negoțul de blănării și sfîrși prin a cumpĕra terenurile pe carĭ adĭ e construit orașul New-York.

Căile ferate l'au îmbogățit pe Vanderbilt, pe Gould, Collis-Hutington, Chauncey-Depew, Moses Taylor, Victor Newcomb, Sidney-Dillon, William Whitney și pe alții.

O anecdotă despre Vanderbilt și Gould:

Fie-care poseda câte o linie ferată, ce lega Chicago de Newyork și Chicago era, care furnisa pentru Newyork boii pentru măcelarĭ.

Intr'o di, Vanderbilt scădù tariful de transport pentru boi: Gould anunță numai decât un tarif și mai scădut pentru linia sa. Din diminuție în diminuție, Vanderbilt ajunsese a transporta un bou pentru un dolar din Chicago la Newyork: Gould s'a dat învins și ridicà din nou tariful sĕu.

Triumful era al lui Vanderbilt, a cărui linie transporta acum toțĭ boii destinațĭ pentru tîrgul din Newyork. Insĕ ce aflà el mai târdiu? Că Gould cumpĕra boii în Chicago, ér el, Vanderbilt, făcea, fără sĕ scie, afacerile concurentului sĕu.

— Bine m'a tras pe sfóră, dise atuncĭ și ridicà și el tariful.

Bogățiile lui Vanderbilt s'au divisat fórte mult și cel mai bogat dintre moștenitorii sĕi, n'are mai mult de cincĭ sute de milióne.

Rockfeller este „regele petrolului“ cu o avere estimată la mai bine de un miliard și acésta este actualmente bogăția cea mai mare în America.

Jay Gould era „regele aurului“, ca și Vanderbilt „regele căilor ferate“. Acéstă poreclă i-s'a dat în diua, când a făcut plățĭ în aur în o sumă de patru sute milióne, atuncĭ, când lumea îl credea aprópe de faliment. El a murit la 1893, lăsând o moștenire de șépte sute milióne.

Carnegie este „regele ferului“. El n'are, decât o fiică și împarte miliónele, ca alții biletele de-o miie, pentru fondarea de bibliotecĭ în America.

In sfîrșit, jurnalismul—cine ar crede? — a făcut două bogății enorme, acea a lui Gordon-Bennetti, cu *New-York Herald* și acea a lui Pulitzer, cu *World*.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 12 Martie. In ședința de astădĭ deputatul br. Feilitzsch luând cuvêntul a susținut, că *Românii din munțĭ sunt trândavĭ* (tunya, léha, dologtalan) și *îi urésc pe Ungurĭ la estrem.* Ei au pustiit (??) decĭ de anĭ pădurile erarului și cu tóte acestea sunt nemulțămitorĭ față cu statul.

Budapesta, 12 Martie. *Sebes Dénes* a interpelat adĭ în cestiunea studenților românĭ, afirmând, că aceștia vor sĕ-șĭ renege calitatea de cetățenĭ ungarĭ. (Dr. N. *Șerban*: Nu este adevĕrat! Calomnie!) Ministrul Wlassics pune în vedere cele mai energice mĕsurĭ contra acestui „irredentism“

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

---

pentra Simon Stareț. Vlaicu acordă. Mircea vĕdêndu-se înșelat în speranțele lui și amăgit de promisiunile lui Vodă, într'un moment de desnădăjduire se aruncă cu pumnalul asupra unchiului sĕu, dér credinciosul Grue sare înaintea lui și ast-fel apĕrând pe Vodă cade jertfă iubirei și devotamentului pentru Domn.

Domnul plânge pe credinciosul lui tovarăș, și ordonă ca pe vecĭ sĕ i-se cinstéscă numele.

* * *

In cincĭ acte, îmbrăcate în versurĭ frumóse, autorul desfășóră acéstă povestire, care a fost primită de public cu mult entusiasm. Se crede, că d-l Davila a rupt acel cordon puternic, care se întărise în opinia publică față de piesele istorice.

Se scie, că piesele de acest fel, afară de două-trei, n'au putut fi gustate de public din causa șubredei lor compoziții, edificate de multe-orĭ pe o lipsă totală de studii necesare, séu pe-o basă de naționalism sforăitor, care 'țĭ face rĕu. Trebue un condeiŭ ager, o minte cumpănită, dragoste de muncă migălósă și o deosebită energie de suflet, pentru-ca sĕ poțĭ reînvia o epocă atât de depărtată din istoria nóstră națională. Te împiedecĭ de nenumĕrate greutățĭ, dintre carĭ cea mai mare e lipsa de isvóre suficiente și de multe-orĭ trebue sĕ sapĭ singur pămêntul, ca sĕ poțĭ gusta o picătură de apă.

Domnul Davila, după o îndelungată muncă, ni-a dat acéstă operă, care va ocupa un loc de frunte în literatura nóstră națională. Frumos început! Ii urăm autorului cale luminósă și spor la muncă pentru diua de mâne.

Pentru-ca cetitorii sĕ-șĭ facă o idee despre modul cum vorbesc personagiile d-lui Davila, îmĭ iau voie sĕ estrag din piesă câte-va părțĭ la întêmplare:

Act. 1 scena II-a.

Mircea îi spune iubitei sale, că n'o sĕ aibă póte nicĭ-odată domnia, fiind-că după Vlaicu va veni în scaun tatăl sĕu, ér după el Dan, frate-sĕu mai mare.

Anca (îl întrébă):
Dér în lipsă de domnie poțĭ ajunge Ban?
Mircea:
Vre-odată...
Adă mâna!...
Anca:
Și Banul e cât un voevod?
Mircea (ducêndu-o pe buștean):
Nu sciu.
Vino sĕ ședem alăturĭ
și la sînu-mĭ sĕ te țiu.
Anca:
Ba, nu este tot atâta,
căcĭ pe Ban îl stăpânesce
Vodă, pe când peste Vodă
numai Dumnedeu domnesce.
Mircea (ducêndu-se cu Anca pe buștean):
Eu sunt dér cât e și Vodă
de stăpân în tronul sĕu,
Căcĭ domnit îs dór de tine
și te am de Dumnedeu!

Actul IV, scena II-a.

Vodă o dojenesce pe Anca pentru dragostea ei față de Mircea și e supĕrat mai mult, fiind-că acésta se încercase se facă o rĕsvrătire în contra lui.

Anca:
Dómne fii îndurător!
Vodă:
Ce 'ndurare-aflam la dênsul
de era biruitor?!
— Cerul când 'mĭ-a pus coróna
Basarabilor pe frunte
'Mĭ-a șoptit, că sub povara-i
voiŭ străbate ceasurĭ crunte
Și că timpul de nevoie va fi lung,
lung și cumplit...
O, atuncĭ privind icóna
sufletul mi-l'am călit,
Pricepênd, că stema de-aur
omul dureros o duce
Cum a dus Mântuitorul
la Golgota sfânta cruce,
Slavă pentru omenire, dér unéltă de călĕu
Pentru-acela, care-i pórtă
sarcina pe capul sĕu...

— Șĭ-apoi mai departe îi dice Anchii, care plânge și nu-șĭ póte stăpâni durerea:

„Stăpânesce-ți-o!... Pe marea vieții
când te 'mpinge vêntul
Fie-țĭ cârmă cugetarea
de ți-e pânză simțĕmêntul
Și cu cât mai aprig vêntul
umflă valul furtunos
Pânza strînge-o mai cu grije,
cârma ține-o mai vêrtos!...

(Va urma).

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8°. Preţul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 40 b. (cu posta 44 b.).

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja,* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4° 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc,* preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc;* preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian* Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu,* Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Preţul corónе 3.60 (plus 30 b. porto.)

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu,* conţine versurĭ funebrale pentru popor ş pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto.

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III, de I. T. Totan, înv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ionŭ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto.

Cuvêntărĭ funebrali şi iertaţiuni pentru diferite cause de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţ. 3 cor. pl. 20 b.

Monológe de Antoniu Pop:

Nr. 1. Pe neaşteptate . . . 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . 16 b.
Nr 3 La anul nou . . . . 08 b.
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . 08 b.
Nr. 5. O păţanie . . . . . 08 b.
Tóte la olaltă 48 b. plus 10 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata şi nenorocita dragoste a lui Filarot şi Antusei, o povestire fórte frumósă in versurĭ, păstrată din bătrânĭ. Preţ. 24 b. pl. 3 porto.

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţ, 50 b. + 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisélă, carte pentru toţĭ întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Ratisbonne de Nicolae Ţincu 1 cor plus 5 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ

Dialogul Ţiganului cu Sân-Petru la pórta raiului séu glume şi petreceri de ajuns. Manual lucrat după biblia ţigănéscă de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Ionel educaţiunea unui bun copil. Carte pentru părinţĭ şi alţi educătorĭ. „Principele morale şi creştineşcĭ“ de care trebue sĕ se conducă părinţiĭ în educaţiunea copiilor lor. Copiiĭ bine crescuţĭ sunt cea mai scumpă visterie a părinţilor şi cel mai bun prinos pe altarul neamului de *V. Gr. Borgovanu* profesor de filosofie şi pedagogie. Preţul 2 cor. plus 20 b. porto.

Din trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cuvinte de aur seau **învĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Proba de foc. comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Sfătuiri de aur séu **calea către fericire** pentru sătenii românĭ de tótă starea şi etatea. Cel mai acomodat premiu pentru pruncii dela şcólele confes. sătescĭ române, de Aron Boca Velchereanu. Cu o prefaţă de G. Simu. Preţul 60 banĭ. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.00
Renta de corónе ung. 4% . . .	97 65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120 20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100 80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	96.—
Impr. ung. cu premii	196.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	161.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de aur austr.	120.70
Losurĭ din 1860.	155.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	17.37
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	719.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit .	698.50
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.27½
London vista	240.10
Paris vista	95.50
Rente de corónе austr. 4% . . .	90 30
Note italiene	93.55

Cursul pieţei Braşov.

Din 13 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.16, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.)

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ . .	6 cor.	Pe trei lunĭ . . .	10 fr.
Pe şése lunĭ . .	12 „	Pe şése lunĭ . . .	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ .	2 „	Pe şése lunĭ . .	4 „
Pe trei lunĭ. .	1 „	Pe trei lunĭ . .	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin —— mandate postale. ——

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.